

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002707

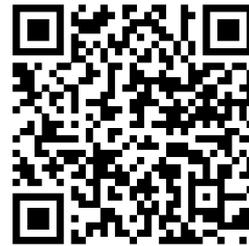
Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ по ДНУ № 1125-с від 20.09.2024

р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколенко Юрій Олександрович

2. Yurii O. Nikolenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7438-6431

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 07-09-2024

Спеціальність за освітою: 052 Політологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.051.094 ID 6375 Ніколенко Ю.О.

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.37

Тема дисертації:

1. Выборча инженерия как инструмент политической конкуренции: публичные проявления у трансформационных демократиях
2. Electoral engineering as a tool of political competition: public manifestations in transformational democracies

Реферат:

1. Дисертація досліджує таке міждисциплінарне явище, як виборча інженерія. У дисертації досліджено загальні аспекти виборчої інженерії, а також специфіку та конкретні приклади використання виборчої інженерії в сучасному світі. Із загальних аспектів виборча інженерія досліджувалися: поняття, сутність, специфіка інженерного підходу, поняття та сутність виборчої інженерії, зв'язок і співвідношення концепції виборча інженерія із суміжними поняттями (такими як «соціальна інженерія», «виборчі технології», «виборчі порушення» тощо), підходи до визначення виборча інженерія, структура (основні компоненти та суб'єкти виборча інженерія), історичні витоки виборчої інженерії, форми практичної реалізації виборчої інженерії. Крім того, були розглянуті конкретні приклади та особливості практичного впровадження виборчої інженерії в Україні та в інших країнах світу (насамперед, у США та країнах Європи). Частково досліджено також

виборчу сферу загалом: поняття, сутність та історичні аспекти інституту виборів, поняття та сутність виборчого законодавства, сутність та різновиди виборчих систем, сутність виборчого процесу, специфіку виборчого процесу. виборчій сфері в Україні та в інших країнах світу. Об'єктом дослідження є виборча інженерія як інструмент політичної конкуренції. Предметом дослідження є особливості використання технологій виборчої інженерії в трансформаційних демократіях. Метою дослідження є виявлення специфіки явища виборчої інженерії та практичного використання технологій виборчої інженерії як інструменту політичної конкуренції в трансформаційних демократіях. У дослідженні здійснено: – розгляд вихідних понять категорії виборча інженерія: сутність, складові та історичний розвиток інституту виборів, а також понять виборчого законодавства, виборчої системи та виборчого процесу. розгляд інженерного, соціоінженерного та політико-системного підходів як основи виборчої інженерії. – дослідження сутності та структури поняття «виборча інженерія», а також зв'язку та співвідношення цього поняття з близькостпорідненими поняттями. розгляд історичних витоків, історичного розвитку та сучасного стану виборчої інженерії у світі. – вивчення політичних аспектів діяльності виборчої інженерії: ролі та місця виборчої інженерії в політичній системі держави, факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру в рамках діяльності виборчої інженерії; аналіз цілей, мотивів та інтересів суб'єктів виборчої інженерії, розгляд поведінки та мотивації суб'єктів виборчої інженерії в рамках теорії раціонального вибору. – визначення ролі та місця виборчої інженерії в політичній системі держави та в державах з різними політичними режимами. вивчення основних напрямів і закономірностей впливу виборчої сфери на окремі параметри політичної системи держави. – розгляд специфіки та реальних прикладів практичного застосування виборчої інженерії в публічній політичній практиці країн світу (в межах різних політичних умов). – розгляд особливостей трансформаційних демократичних політичних режимів та більш детальне дослідження специфіки та особливостей публічного використання виборчої інженерії в трансформаційних політичних режимах. – окремий розгляд виборчої сфери в Україні, впливу політичної системи та політичного режиму України на виборчу сферу та специфіку національної виборчої інженерії, особливості та реальні приклади застосування виборчої інженерії в публічному просторі. виборча практика України. Досить актуальною на сьогоднішній день є тема виборчої інженерії, під якою розуміють легальне (але не завжди легітимне) запровадження нових правил або зміну існуючих правил організації, проведення виборів та визначення їх результатів, оформлених у законодавстві. Актуальність теми дисертаційного дослідження визначається такими положеннями: 1) вибори в демократичних державах є одним із основних інструментів формування ключових органів влади та відбору посадових осіб, тому багато політичних і неполітичних акторів зацікавлені в впливі на їх результати; 2) на результати виборів, крім розподілу голосів виборців, впливають характеристики та особливості обраної моделі виборчої системи та організації виборчого процесу, тобто правила та алгоритми передачі голосів виборців. на представницькі мандати (застосування різних алгоритмів може призвести до варіацій результатів виборів за однакового розподілу голосів між наявними учасниками виборів); 3) одним із основних інструментів легального, але не завжди легітимного, впливу на результати виборів є виборча інженерія, яка полягає у встановленні або зміні правил організації, проведення виборів та визначення результатів виборів, які формалізуються у законодавство. Впливаючи на виборчі правила, багато політичних акторів прагнуть певним чином скорегувати проведення виборів та визначення їх результатів. А той чи інший результат виборів у свою чергу впливає на політичну сферу держави. Тому виборча інженерія є інструментом впливу на виборчу та, ширше, на політичну сферу держави.

2. This dissertation investigates an interdisciplinary phenomenon such as electoral engineering. In the dissertation, the general aspects of the EE, as well as the specifics and specific examples of the EE use in the modern world, are studied. From among the general aspects of the EE, the following ones were investigated: the concept, essence, specifics of the engineering approach, EE concept and essence, the connection and correlation of the EE concept with related concepts (such as “social engineering”, “electoral technologies”, “electoral violations”, etc.), approaches to the EE definition, structure (main components and subjects of the EE), EE historical origins, forms of practical implementation of the EE. In addition, specific examples and specifics of practical implementation of the EE in Ukraine and in other countries of the world (first of all, in the USA and in European countries) were

considered. The electoral sphere in general was also partially investigated: the concept, essence and historical aspects of the institution of elections, the concept and essence of electoral legislation, the essence and varieties of electoral systems, the essence of the electoral process, the specifics of the electoral sphere in Ukraine and in other countries of the world. Object and subject of research. Research object: Electoral engineering as a tool of political competition. Subject of research: Specifics of the use of electoral engineering technologies in transformative democracies. Purpose of the study. Study of the essence and specifics of the phenomenon of electoral engineering and practical use of electoral engineering technologies as a tool of political competition in transformative democracies. Objectives of the study: - Consideration of the initial concepts of the electoral engineering category: the essence, components and historical development of the institution of elections, as well as the concepts of electoral legislation, the electoral system and the electoral process. Consideration of engineering, socio-engineering and political-systemic approaches as the basis of electoral engineering. - Investigation of the essence and structure of the concept of "electoral engineering", as well as the connection and correlation of this concept with closely related concepts. Consideration of the historical origins, historical development and current state of electoral engineering in the world. - Studying of the political aspects of electoral engineering activities: the role and place of electoral engineering in the political system of the state, factors of the objective and subjective nature in the framework of the electoral engineering activities; analysis of the purposes, motives and interests of subjects of electoral engineering, consideration of the behavior and motivation of subjects of electoral engineering within the framework of the rational choice theory. - Consideration of the possibility of applying a system-cybernetic approach to the analysis of the phenomenon of electoral engineering. - Studying of the technology of electoral engineering, specific technological means of electoral engineering, main forms and mechanisms of practical implementation of electoral engineering. - Determination of the role and place of electoral engineering in the political system of the state and in states with different political regimes. Studying of the main directions and regularities of the influence of the electoral sphere on certain parameters of the political system of the state. - Consideration of the specifics and real examples of the practical application of electoral engineering in the public political practice of the countries of the world (within different political conditions). - Consideration of the features of transformative democratic political regimes and investigation in more detail of the specifics and features of the public use of electoral engineering in the transformative political regimes. - Consideration on a separate basis of the electoral sphere in Ukraine, the influence of the political system and political regime of Ukraine onto the electoral sphere and specifics of the national electoral engineering, specific features and real examples of the application of electoral engineering in the public electoral practice of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Ніколенко Ю. О. Виборча інженерія у дискурсі політичних наук: ретроспективний аспект. «Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences». Випуск 2021. 4(1),105-112. DOI: 10.15421/342112
- Ніколенко Ю. О. Концептуальний зміст поняття виборча інженерія в дискурсі сучасних політичних наук. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Том 13 № 2 (2021), с. 42-48. DOI: <https://doi.org/10.15421/352123>

- Ніколенко Ю. О. Інститут політичних виборів: основні структурні елементи в умовах конкурентної демократії. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Том 14 № 2 (2022), с. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.15421/352221>
- Ніколенко Ю. О. Системно-кібернетичний та синергетичний підходи в дослідженні сучасної виборчої інженерії. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках. 2023. 6(1). 109-117. DOI: <https://doi.org/10.15421/342314>
- Ніколенко Ю. О. Територіальна організація виборів як складова виборчої інженерії. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Том 15. № 2. (2023). 65-73. DOI: <https://doi.org/10.15421/352123>
- Ніколенко Ю. О. Історичний розвиток процедури виборів. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м. Дніпро. Частина II. Наук. ред. О. Ю. Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 368 с., с. 27-28.
- Ніколенко Ю. О. Виборчі реформи в Англії XIX ст. як приклад раннього використання виборчої інженерії. Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. 29-30 квітня 2021 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». Наук. ред. О.Є. Висоцька. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 212 с., с. 78-80.
- Ніколенко Ю. О. Обмежувальні чинники виборчої інженерії. Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 03-04 грудня 2021 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». Наук. ред. О.Є. Висоцька. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 456 с., с. 194-196.
- Ніколенко Ю. О. Роль політичної доцільності в процесі виборчої інженерії. Збірка матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 1 жовтня 2021 року). відп. за випуск В.В. Кривошеїн. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2021. 124 с., с. 82-84.
- Ніколенко Ю. О. Перспектива застосування системно-кібернетичного та синергетичного підходів до розгляду виборчої інженерії. Збірка матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 30 вересня 2022 року). відповідальний за випуск, професор В.В. Кривошеїн. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2022. 120 с., с. 88-90.
- Ніколенко Ю. О. Поняття та сутність виборчої інженерії. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXIX Міжнародної науково-практичної конференції. за ред. І.В. Жукова, Є.О. Романенка. Теплице (Чехія): ГО «ВАДНД», 07 лютого 2023 р. 542 с., с. 508-513.
- Ніколенко Ю. О. Цілі та мотиви суб'єктів виборчої інженерії. Актуальні дослідження суспільних наук: матеріали IX Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 23 берез. 2023 р.). МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького [та ін.]; [голов. ред. А. Л. Бержанір ; редкол.: Я. М. Балановський, М. О. Запорожець]. – Умань: Візаві, 2023. – 276 с., с. 73-76.
- Ніколенко Ю. О. Законодавче конструювання виборчої системи як основна форма практичної реалізації виборчої інженерії. Політичні трансформації сучасного суспільства: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 лютого 2023 р.). Полтава: ПДАУ, 2023. 281 с., с. 51-55.
- Ніколенко Ю. О. Вплив виборчої системи на характер політичного режиму держави. Збірник матеріалів I Міжнародної наукової конференції «Соціально-гуманітарні студії: інновації, виклики та перспективи». Державний університет «Житомирська політехніка», 27-28 квітня 2023 р.
- Ніколенко Ю. О. Роль та місце виборчої інженерії в процесі політичних трансформацій держави. Соціально-гуманітарні виміри правової держави: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 14 квітня 2023 р.). Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023.
- Ніколенко Ю. О. Загальна характеристика територіальної організації виборів. Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти: матеріали IV всеукраїнської науково-практичної конференції. 26 травня 2023 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». Наук. ред. О.Є. Висоцька. Дніпро: КЗВО

«ДАНО» ДОР», 2023, 160 с., с. 70-72.

- Ніколенко Ю. О. Роль та місце адміністративного ресурсу в виборчій практиці. Збірка матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 6 жовтня 2023 року). відповідальний за випуск, професор В.В. Кривошеїн. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2023, 165 с., с. 113-114.
- Ніколенко Ю. О. Застосування системно-кібернетичного підходу до дослідження виборчої інженерії. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 17-18 листопада 2023 р., м. Дніпро. ред. кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головка, П.Г. Петров. Дніпро: ПрінтДім, 2023, 290 с., с. 188-194.
- Ніколенко Ю. О. Роль та місце об'єктивних та суб'єктивних чинників в процесі виборчої інженерії. Молодь: наука та інновації: матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 22-24 листопада 2023 року: у 2-х т. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. Том 2. 409 с., с. 126-128.
- Ніколенко Ю. О. Джеррімендерінг як технологія виборчої інженерії. Всеукраїнська інтернет-конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «УКРАЇНА – СВІТ: ДІАЛОГ КУЛЬТУР» (До Міжнародного дня філософії), 22 листопада. – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ. – 2023. – 255 с., с. 216-218.
- Ніколенко Ю. О. Виборча система як об'єкт виборчої інженерії. Сучасний менеджмент: тенденції, проблеми та перспективи розвитку: XI Міжнародна науково-практична конференція: тези доповідей, Дніпро, 7 грудня 2023 р. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. – 142 с., с. 117-119.
- Особистість та освіта в умовах сучасних соціокультурних викликів: ціннісно-світоглядні та науково-методичні аспекти. Збірник матеріалів науково-практичної конференції, 22 лютого 2024 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». Наук. ред. О. Є. Висоцька, техн. ред. Н. В. Дев'ятко. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР», 2024. 380 с., с. 166-168.
- Ніколенко Ю. О. Виборчий процес як об'єкт виборчої інженерії. Розвиток науки та техніки: виклики 2024 року, СXXXVII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Чернівці, 19 січня 2024 року. – 300 с., с. 182-188.
- Ніколенко Ю. О. Виборче право та виборче законодавство як об'єкт виборчої інженерії. Нові напрями розвитку науки та техніки в умовах глобальної кризи, СXXXVIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 9 лютого 2024 року. – 164 с., с. 85-91.
- Ніколенко Ю. О. Зв'язок та співвідношення поняття «виборча інженерія» зі спорідненими поняттями. Пріоритетні напрями розвитку науки під час воєнного стану, СXXXIX Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Одеса, 8 березня 2024 року. – 248 с., с. 119-125.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001332

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лясота Аліна Євгенівна

2. Alina E. Liasota

Кваліфікація: к.політ.н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0130-8421

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/U-8938-2017>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Перфільєва Анастасія Олександрівна
2. Anastasia O. Perfilieva

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9828-3704

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070743

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, буд. 19, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Афанасьева Мар'яна Володимирівна
2. Mariana V. Afanasieva

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0497-6759

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/199298>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуліка Андрій Андрійович

2. Andrii A. Shulika

Кваліфікація: д. політ. н., доц., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7250-0026

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/264579>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клячин Андрій Костянтинович

2. Andriy K. Klyachyn

Кваліфікація: к. політ. н., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6940-7760

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=gBhaYv0AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кривошеїн Віталій Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кривошеїн Віталій Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Тимченко Михайло Михайлович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна